

TUSCULUM
BÜCHER

01 A
-2001-
4559

FX 163000.925

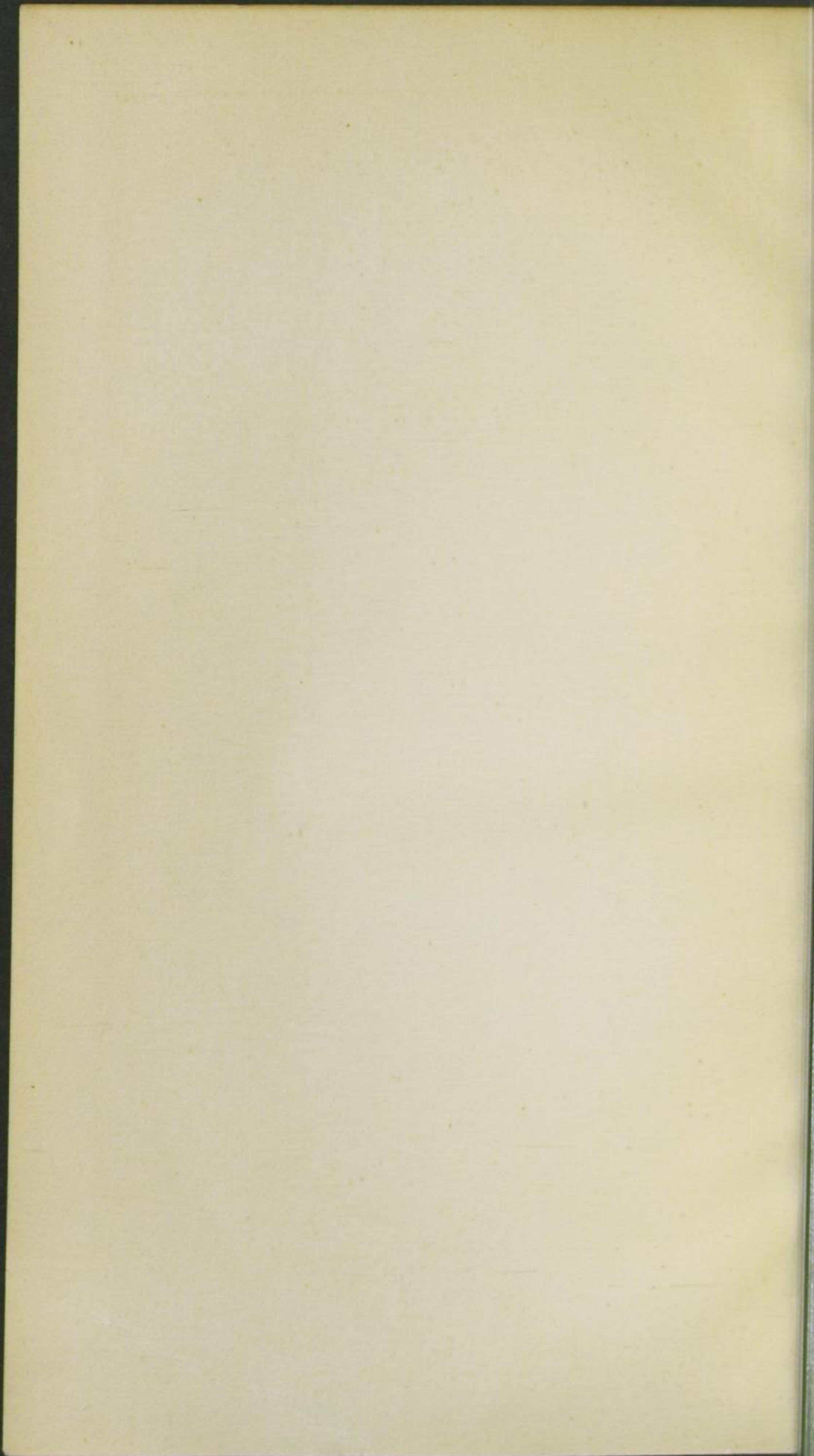
UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

LEIPZIG

0005980127

170

TUSCULUM
BÜCHER

*

MUSEUM
BÜCHER

CATULLUS
CARMINA

LATEINISCH UND DEUTSCH

BEI ERNST HEIMERAN MÜNCHEN

1925

CATULLI VERONENSIS LIBER R

01A-2001-4559

K

SWB 22.6.2002

LATEINISCH UND DEUTSCH

NEUNTER BAND
DER TUSCULUM-BÜCHER R

DAS BUCH CATULLS AUS VERONA

NACH THEOD. HEYSE UND ANDEREN
BEARBEITET VON WILHELM SCHÖNE • LEIPZIG

1

Cui dono lepidum novum libellum
 arida modo pumice expolitum?
 Corneli, tibi: namque tu solebas
 meas esse aliquid putare nugas,
 iam tum cum ausus es unus Italorum 5
 omne aevum tribus explicare chartis,
 doctis, Iuppiter, et laboriosis!
 quare habe tibi quidquid hoc libelli
 qualecumque: quod, o patrona virgo,
 plus uno maneat perenne saeclo. 10

2

Passer, deliciae meae puellae,
 quicum ludere, quem in sinu tenere,
 cui primum digitum dare adpetenti
 et acris solet incitare morsus,
 cum desiderio meo nitenti 5
 carum nescio quid libet iocari
 et solaciolum sui doloris,
 credo, ut tum gravis adquiescat ardor,
 tecum ludere sicut ipsa possem
 et tristis animi levare curas! 10
 tam gratum est mihi quam ferunt puellae
 pernici aureolum fuisse malum,
 quod zonam soluit diu negatam.

3

Lugete, o Veneres Cupidinesque
 et quantum est hominum venustiorum!
 passer mortuus est meae puellae,
 passer, deliciae meae puellae,
 quem plus illa oculis suis amabat; 5

nam mellitus erat, suamque norat
 ipsam tam bene quam puella matrem,
 nec sese a gremio illius movebat,
 sed circumsiliens modo huc modo illuc
 ad solam dominam usque pipiabat. 10
 qui nunc it per iter tenebricosum
 illuc, unde negant redire quemquam.
 at vobis male sit, malae tenebrae
 Orci, quae omnia bella devoratis;
 tam bellum mihi passerem abstulistis. 15
 o factum male! o miselle passer!
 tua nunc opera meae puellae
 flendo turgiduli rubent ocelli.

4

Phasellus ille, quem videtis, hospites,
 ait fuisse navium celerrimus,
 neque ullius natantis impetum trabis
 nequise praeterire, sive palmulis
 opus foret volare sive linteo. 5
 et hoc negat minacis Adriatici
 negare litus insulasve Cycladas
 Rhodumque nobilem horridamque Thraciam
 Propontida trucemve Ponticum sinum,
 ubi iste post phasellus antea fuit 10
 comata silva: nam Cytorio in iugo
 loquente saepe sibilum edidit coma.
 Amastri Pontica et Cytore buxifer,
 tibi haec fuisse et esse cognitissima
 ait phasellus; ultima ex origine 15
 tuo stetisse dicit in cacumine,
 tuo imbuisse palmulas in aequore,
 et inde tot per impotentia freta
 erum tulisse, laeva sive dextera
 vocaret aura, sive utrumque Iuppiter 20

simul secundus incidisset in pedem;
 neque ulla vota litoralibus diis
 sibi esse facta, cum veniret a mari
 novissime hunc ad usque limpidum lacum.
 sed haec prius fuere: nunc recondita 25
 senet quiete seque dedicat tibi,
 Gemelle Castor et gemelle Castoris.

5

Vivamus, mea Lesbia, atque amemus,
 rumoresque senum severiorum
 omnes unius aestimemus assis.
 soles occidere et redire possunt:
 nobis, cum semel occidit brevis lux, 5
 nox est perpetua una dormienda.
 da mi basia mille, deinde centum,
 dein mille altera, dein secunda centum,
 deinde usque altera mille, deinde centum,
 dein, cum milia multa fecerimus, 10
 conturbabimus illa, ne sciamus,
 aut ne quis malus invidere possit,
 cum tantum sciat esse basiorum.

6

Flavi, delicias tuas Catullo,
 ni sint illepidae atque inelegantes,
 velles dicere, nec tacere posses.
 verum nescio quid febriculosi
 scorti diligis: hoc pudet fateri. 5
 nam te non viduas iacere noctes
 nequiquam tacitum cubile clamat
 sertis ac Syrio fragrans olivo,
 pulvinusque peraeque et hic et illic
 attritus, tremulique quassa lecti 10
 argutatio inambulatioque.

nam nil stupra valet, nihil, tacere.
 cur? non tam latera ecfututa pandas,
 ni tu quid facias ineptiarum.
 quare, quidquid habes boni malique, 15
 dic nobis: volo te ac tuos amores
 ad caelum lepedo vocare versu.

7

Quaeris quot mihi basiationes
 tuae, Lesbia, sint satis superque?
 quam magnus numerus Libyssae harenae
 lasarpiciferis iacet Cyrenis,
 oraclum Iovis inter aestuosi 5
 et Batti veteris sacrum sepulcrum;
 aut quam sidera multa, cum tacet nox,
 furtivos hominum vident amores;
 tam te basia multa basiare
 vesano satis et super Catullo est, 10
 quae nec pernumerare curiosi
 possint nec mala fascinare lingua.

8

Miser Catulle, desinas ineptire,
 et quod vides perisse perditum ducas.
 fulsere quondam candidi tibi soles,
 cum ventitabas quo puella ducebat
 amata nobis quantum amabitur nulla. 5
 ibi illa multa tum iocosa fiebant,
 quae tu volebas nec puella nolebat.
 fulsere vere candidi tibi soles.
 nunc iam illa non vult: tu quoque, impotens, noli,
 nec quae fugit sectare, nec miser vive, 10
 sed obstinata mente perfer, obdura.
 vale, puella! iam Catullus obdurat,
 nec te requiret nec rogabit invitam:

at tu dolebis, cum rogaberis nulla.
 scelesta, vae te! quae tibi manet vita! 15
 quis nunc te adibit? cui videberis bella?
 quem nunc amabis? cuius esse diceris?
 quem basiabis? cui labella mordebis?
 at tu, Catulle, destinatus obdura.

9

Verani, omnibus e meis amicis
 antistans mihi milibus trecentis,
 venistine domum ad tuos penates
 fratresque unanimos anumque matrem?
 venisti! o mihi nuntii beati! 5
 visam te incolumem audiamque Hiberum
 narrantem loca, facta, nationes,
 ut mos est tuus, applicansque collum
 iucundum os oculosque saviabor.
 o, quantum est hominum beatiorum, 10
 quid me laetius est beatiusve?

10

Varus me meus ad suos amores
 visum duxerat e foro otiosum,
 scortillum, ut mihi tunc repente visum est,
 non sane illepidum neque invenustum.
 Huc ut venimus, incidere nobis 5
 sermones varii, in quibus, quid esset
 iam Bithynia, quo modo se haberet,
 ecquonam mihi profuisset aere.
 respondi id quod erat, nihil neque ipsis
 nec praetoribus esse nec cohorti, 10
 cur quisquam caput unctius referret,
 praesertim quibus esset irrumator
 praetor nec faceret pili cohortem.
 'at certe tamen' inquiunt, 'quod illic

natum dicitur esse comparasti, 15
 ad lecticam homines.' ego, ut puellae
 unum me facerem beatiorem,
 'non' inquam 'mihi tam fuit maligne,
 ut, provincia quod mala incidisset,
 non possem octo homines parare rectos.' 20
 (at mi nullus erat neque hic neque illic
 fractum qui veteris pedem grabati
 in collo sibi collocare posset.)
 hic illa, ut decuit cinaediorum,
 'quaeso' inquit 'mihi, mi Catulle, paulum 25
 istos: commoda nam volo ad Serapim
 deferri.' 'mane,' inquit puellae,
 'istud quod modo dixeram, me habere,
 fugit me ratio: meus sodalis
 Cinna est Gaius; is sibi paravit. 30
 verum, utrum illius an mei, quid ad me?
 utor tam bene quam mihi pararim.
 sed tu insulsa male et molesta vivis,
 per quam non licet esse negligentem.'

11

Furi et Aureli, comites Catulli,
 sive in extremos penetrabit Indos,
 litus ut longe resonante Eoa
 tunditur unda,
 sive in Hyrcanos Arabasve molles, 5
 seu Sacas sagittiferosve Parthos,
 sive quae septemgeminus colorat
 aequora Nilus,
 sive trans altas gradietur Alpes
 Caesaris visens monimenta magni, 10
 Gallicum Rhenum, horribile aequor, ulti-
 mosque Britannos,

omnia haec, quaecumque feret voluntas
 caelitum, temptare simul parati,
 pauca nuntiate meae puellae, 15
 non bona dicta.

cum suis vivat valeatque moechis,
 quos simul complexa tenet trecentos,
 nullum amans vere, sed identidem omnium
 ilia rumpens; 20

nec meum respectet, ut ante, amorem,
 qui illius culpa cecidit velut prati
 ultimi flos, praetereunte postquam
 tactus aratro est.

12

Marrucine Asini, manu sinistra
 non belle uteris in ioco atque vino:
 tollis linthea neglegentiorum.
 hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:
 quamvis sordida res et invenusta est. 5

non credis mihi? crede Pollioni
 fratri, qui tua furta vel talento
 mutari velit; est enim leporum
 disertus puer ac facetiarum.
 quare aut hendecasyllabos trecentos 10
 exspecta, aut mihi lintheum remitte,
 quod me non movet aestimatione,
 verum est mnemosynum mei sodalis.
 nam sudaria Saetaba ex Hiberis
 miserunt mihi muneri Fabullus 15
 et Veranius: haec amem necesse est
 ut Veraniolum meum et Fabullum.

13

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me
 paucis, si tibi di favent, diebus,

si tecum attuleris bonam atque magnam
 cenam, non sine candida puella
 et vino et sale et omnibus cachinnis. 5
 haec si, inquam, attuleris, venuste noster,
 cenabis bene; nam tui Catulli
 plenus sacculus est aranearum.
 sed contra accipies meros amores
 seu quid suavius elegantiusve est: 10
 nam unguentum dabo, quod meae puellae
 donarunt Veneres Cupidinesque,
 quod tu cum olfacies, deos rogabis,
 totum ut te faciant, Fabulle, nasum,

14

Ni te plus oculis meis amarem,
 iucundissime Calve, munere isto
 odissem te odio Vatiniano:
 nam quid feci ego quidve sum locutus,
 cur me tot male perderes poetis? 5
 isti di mala multa dent clienti
 qui tantum tibi misit impiorum.
 quod si, ut suspicor, hoc novum ac repertum
 munus dat tibi Sulla litterator,
 non est mi male, sed bene ac beate, 10
 quod non dispereunt tui labores. —
 di magni, horribilem et sacrum libellum,
 quem tu scilicet ad tuum Catullum
 misti, continuo ut die periret,
 Saturnalibus, optimo dierum! 15
 non, non hoc tibi, false, sic abibit:
 nam, si luxerit, ad librariorum
 curram scrinia, Caesios, Aquinos,
 Suffenum, omnia colligam venena,
 ac te his suppliciis remunerabor. 20
 vos hinc interea valete, abite

illuc unde malum pedem attulistis,
 saeculi incommoda, pessimi poetae.

15

Commendo tibi me ac meos amores,
 Aureli. veniam peto pudentem,
 ut, si quicquam animo tuo cupisti,
 quod castum expeteres et integellum,
 conserves puerum mihi pudice, 5
 non dico a populo: nihil veremur
 istos qui in platea modo huc modo illuc
 in re praetereunt sua occupati;
 verum a te metuo tuoque pene
 infesto pueris bonis malisque. 10
 quem tu qua libet, ut libet, moveto
 quantum vis, ubi erit foris paratum:
 hunc unum excipio, ut puto, pudenter.
 quod si te mala mens furorque vecors
 in tantam impulerit, sceleste, culpam, 15
 ut nostrum insidiis caput laccessas,
 ah tum te miserum malique fati,
 quem attractis pedibus patente porta
 percurrent raphanique mugilesque.

16

Pedicabo ego vos et irrumabo,
 Aureli pathice et cinaede Furi,
 qui me ex versiculis meis putastis,
 quod sunt molliculi, parum pudicum.
 nam castum esse decet pium poetam 5
 ipsum, versiculos nihil necesse est,
 qui tum denique habent salem ac leporem,
 si sunt molliculi ac parum pudici
 et quod pruriat incitare possunt,
 non dico pueris, sed his pilosis, 10

qui duros nequeunt movere lumbos.
 vos quod milia multa basiorum
 legistis, male me marem putatis?
 pedicabo ego vos et irrumabo.

17

O Colonia, quae cupis ponte ludere longo,
 et salire paratum habes, sed vereris inepta
 crura ponticuli assulis stantis in redivivis,
 ne supinus eat cavaque in palude recumbat,
 sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat, 5
 in quo vel Salisubsilis sacra suscipiantur:
 munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.
 quendam municipem meum de tuo volo ponte
 ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
 verum totius ut lacus putidaeque paludis 10
 lividissima maximeque est profunda vorago.
 insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
 bimuli tremula patris dormientis in ulna:
 cui cum sit viridissimo nupta flore puella
 (et puella tenellulo delicatior haedo, 15
 adservanda nigerrimis diligentius uvis),
 ludere hanc sinit ut libet, nec pili facit uni,
 nec se sublevat ex sua parte, sed velut alnus
 in fossa Liguri iacet supernata securi,

tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam, 20

talis iste meus stupor nil videt, nihil audit,

ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.

nunc eum volo de tuo ponte mittere pronum,

si pote stolidum repente excitare veternum

et supinum animum in gravi derelinquere caeno, 25

ferream ut soleam tenaci in voragine mula.

21 *)

Aureli, pater esuritionum,

non harum modo, sed quot aut fuerunt

aut sunt aut aliis erunt in annis,

pedicare cupis meos amores.

nec clam: nam simul es, iocaris una, 5

haerens ad latus omnia experiris.

frustra: nam insidias mihi instruentem

tangam te prior irrumatione.

atque id si faceres satur, tacerem:

nunc ipsum id doleo, quod esurire 10

mellitus puer et sitire discet.

quare desine, dum licet pudico,

ne finem facias, sed irrumatus.

22

Suffenus iste, Vare, quem probe nosti,

homo est venustus et dicax et urbanus,

idemque longe plurimos facit versus.

puto esse ego illi milia aut decem aut plura
perscripta, nec sic, ut fit, in palimpsesto

5

relata: chartae regiae novi libri,
novi umbilici, lora rubra, membrana
derecta plumbo, et pumice omnia aequata.

haec cum legas tu, bellus ille et urbanus

Suffenus unus caprimulgus aut fossor

10

rursus videtur: tantum abhorret ac mutat.

hoc quid putemus esse? qui modo scurra

aut si quid hac re tritius videbatur,

idem infaceto est infacetior rure

simul poemata attigit, neque idem umquam

15

aeque est beatus ac poema cum scribit:

tam gaudet in se tamque se ipse miratur.

nimirum idem omnes fallimur, neque est quisquam,

quem non in aliqua re videre Suffenum

possis. suus cuique attributus est error,

20

sed non videmus manticae quod in tergo est.

23

Furi, cui neque servus est neque arca

nec cimex neque araneus neque ignis,

verum est et pater et noverca, quorum

dentes vel silicem comesse possunt,

est pulchre tibi cum tuo parente

5

et cum coniuge lignea parentis.

nec mirum: bene nam valetis omnes,

pulchre concoquitis, nihil timetis,

non incendia, non graves ruinas,

non furta impia, non dolos veneni,

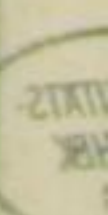
10

non casus alios periculorum.

atqui corpora sicciora cornu

aut si quid magis aridum est habetis

sole et frigore et esuritione.

quare non tibi sit bene ac beate? 15
 a te sudor abest, abest saliva,
 muccusque et mala pituita nasi.
 hanc ad munditiem adde mundiozem,
 quod culus tibi purior salillo est,
 nec toto deciens cacas in anno; 20
 atque id durius est faba et lapillis,
 quod tu si manibus teras fricesque,
 non umquam digitum inquinare posses.
 haec tu commoda tam beata, Furi,
 noli spernere nec putare parvi, 25
 et sestertia quae soles precari
 centum desine: nam sat es beatus.

24

O qui flosculus es Iuventiorum,
 non horum modo, sed quot aut fuerunt
 aut posthac aliis erunt in annis,
 mallem divitias Midae dedisses
 isti, cui neque servus est neque arca, 5
 quam sic te sineres ab illo amari.
 'quid? non est homo bellus?' inquires. est:
 sed bello huic neque servus est neque arca.
 hoc tu quam libet abice elevaque:
 nec servum tamen ille habet neque arcam. 10

25

Cinaede Thalle, mollior cuniculi capillo
 vel anseris medullula vel imula auricilla
 vel pene languido senis situque araneoso,
 idemque Thalle turbida rapacior procella,
 cum luna balnearios ostendit oscitantes, 5
 remitte pallium mihi meum quod involasti

sudariumque Saetabum catagraphosque Thynos,
 inepte, quae palam soles habere tamquam avita:
 quae nunc tuis ab unguibus reglutina et remitte,
 ne laneum latusculum manusque mollicellas 10
 inusta turpiter tibi flagella conscribillent,
 et insolenter aestues velut minuta magno
 deprensa navis in mari vesaniente vento.

26

Furi, villula vestra non ad Austri
 flatus opposita est neque ad Favoni
 nec saevi Boreae aut Apheliotae,
 verum ad milia quindecim et ducentos.
 o ventum horribilem atque pestilentem! 5

27

Minister vetuli puer Falerni
 inger mi calices amariores,
 ut lex Postumiae iubet magistrae,
 ebrioso acino ebriosioris.
 at vos quo libet hinc abite, lymphae, 5
 vini pernicies, et ad severos
 migrate: hic merus est Thyonianus.

28

Pisonis comites, cohors inanis
 aptis sarcinulis et expeditis,
 Verani optime tuque mi Fabulle,
 quid rerum geritis? satisne cum isto
 vappa frigoraque et famem tulistis? 5
 ecquidnam in tabulis patet lucelli

expensum, ut mihi, qui meum secutus
 praetorem refero datum lucello:
 'o Memmi, bene me ac diu supinum
 tota ista trabe lentus irrumasti.' 10
 sed, quantum video, pari fuistis
 casu: nam nihilo minore verpa
 farti estis. pete nobiles amicos!
 at vobis mala multa di deaque
 dent, opprobria Romuli Remique. 15

29

Quis hoc potest videre, quis potest pati,
 nisi impudicus et vorax et aleo,
 Mamurram habere quod Comata Gallia
 habebat ante et ultima Britannia?
 cinaede Romule, haec videbis et feres? 5
 et ille nunc superbus et superfluens
 perambulabit omnium cubilia
 ut albulus columbus aut Adoneus?
 cinaede Romule, haec videbis et feres?
 es impudicus et vorax et aleo. 10
 eone nomine, imperator unice,
 fuisti in ultima occidentis insula,
 ut ista vestra diffututa mentula
 ducentiens comesset aut trecentiens?
 quid est alid sinistra liberalitas? 15
 parum expatratum an parum elluatum est?
 paterna prima lancinata sunt bona;
 secunda praeda Pontica; inde tertia
 Hibera, quam scit annis aurifer Tagus;
 Nunc Galliae timetur et Britanniae. 20
 quid hunc malum fovetis? aut quid hic potest
 nisi uncta devorare patrimonia?
 eone nomine urbis, o potissimi
 socer generque, perdidistis omnia?

30

Alfene immemor atque unanimis false sodalibus,
 iam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi?
 iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
 nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent;
 quae tu neglegis, ac me miserum deseris in malis. 5
 eheu, quid faciant, dic, homines, cuive habeant fidem?
 certe tute iubebas animam tradere, inique, me
 inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
 idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
 ventos irrita ferre ac nebulas aerias sinis. 10
 si tu oblitus es, at di meminerunt, meminit Fides,
 quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui.

31

Paene insularum, Sirmio, insularumque
 ocelle, quascumque in liquentibus stagnis
 marique vasto fert uterque Neptunus,
 quam te libenter quamque laetus in viso,
 vix mi ipse credens Thyniam atque Bithynos 5
 liquisse campos et videre te in tuto!
 o quid solutis est beatius curis,
 cum mens onus reponit, ac peregrino
 labore fessi venimus larem ad nostrum

desideratoque acquiescimus lecto? 10

hoc est quod unum est pro laboribus tantis.

salve, o venusta Sirmio, atque ero gaude;

gaudete vosque, limpidae lacus undae:

ridete, quidquid est domi cachinnorum.

32

Amabo, mea dulcis Ipsitilla,

meae deliciae, mei lepores,

iube ad te veniam meridiatum.

et si iusseris illud, adiuvato,

ne quis liminis obseret tabellam, 5

neu tibi libeat foras abire;

sed domi maneat paresque nobis

novem continuas fututiones.

verum, si quid ages, statim iubeto:

nam pransus iaceo et satur supinus 10

pertundo tunicamque palliumque.

33

O furum optime balneariorum

Vibenni pater, et cinaede fili,

(nam dextra pater inquinatio, 5

culo filius est voracior),

cur non exsilium malasque in oras 5

itis, quandoquidem patris rapinae

notae sunt populo, et natis pilosas,

fili, non potes asse venditare?

34

Dianae sumus in fide

puellae et pueri integri;

Dianam pueri integri

puellaeque canamus.

o Latonia, maximi 5

magna progenies Iovis,
 quam mater prope Deliam
 deposivit olivam,
 montium domina ut fores
 silvarumque virentium 10
 saltuumque reconditorum
 amniumque sonantum;

tu Lucina dolentibus
 Iuno dicta puerperis,
 tu potens Trivia et notho es 15
 dicta lumine Luna.

tu cursu, dea, menstruo
 metiens iter annum
 rustica agricolae bonis
 tecta frugibus explēs. 20

sis quocumque tibi placet
 sancta nomine, Romulique,
 antique ut solita es, bona
 sospites ope gentem.

35

Poetae tenero, meo sodali
 velim Caecilio, papyre, dicas,
 Veronam veniat, Novi relinquens
 Comi moenia Lariumque litus:
 nam quasdam volo cogitationes 5
 amici accipiat sui meique.

quare, si sapiet, viam vorabit,
 quamvis candida millies puella
 euntem revocet manusque collo
 ambas iniciens roget morari, 10

quae nunc, si mihi vera nuntiantur,
 illum deperit impotente amore:
 nam quo tempore legit incohatam
 Dindymi dominam, ex eo misellae

ignes interiorum edunt medullam. 15
 ignosco tibi, Sapphica puella
 musa doctior: est enim venuste
 Magna Caecilio incohata Mater.

36

Annales Volusi, cacata charta,
 votum solvite pro mea puella:
 nam sanctae Veneri Cupidinique
 vovit, si sibi restitutus essem
 desissemque truces vibrare iambos, 5
 electissima pessimi poetae
 scripta tardipedi deo daturam
 infelicibus ustilanda lignis.
 et hoc pessima se puella vidit
 iocose lepide vovere divis. 10
 nunc, o caeruleo creata ponto,
 quae sanctum Idalium Uriosque apertos,
 quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
 colis, quaeque Amathunta, quaeque Golgos,
 quaeque Durrachium Hadriae tabernam, 15
 acceptum face redditumque votum,
 si non illepidum neque invenustum est.
 at vos interea venite in ignem,
 pleni ruris et inficetiarum
 annales Volusi, cacata charta. 20

37

Salax taberna vosque contubernales,
 a pilleatis nona fratribus pila,
 solis putatis esse mentulas vobis,
 solis licere quidquid est puellarum
 confutuere et putare ceteros hircos? 5
 an, continenter quod sedetis insulsi
 centum an ducenti, non putatis ausurum

me una ducentos irrumare sessores?
 atqui putate: namque totius vobis
 frontem tabernae sopionibus scribam. 10
 puella nam mi, quae meo sinu fugit,
 amata tantum quantum amabitur nulla,
 pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
 consedit istic. hanc boni beatique
 omnes amatis, et quidem, quod indignum est, 15
 omnes pusilli et semitarii moechi:
 tu praeter omnes une de capillatis,
 cuniculosae Celtiberiae fili,
 Egnati, opaca quem bonum facit barba
 et dens Hibera defricatus urina. 20

38

Male est, Cornifici, tuo Catullo,
 male est me hercule ei et laboriose,
 et magis magis in dies et horas.
 quem tu, quod minimum facillimumque est,
 qua solatus es allocutione? 5
 irascor tibi. sic meos amores?
 paulum quid libet allocutionis,
 maestius lacrimis Simonideis.

39

Egnatius, quod candidos habet dentes,
 renidet usque quaque. si ad rei ventum est
 subsellium, cum orator excitat fletum,
 renidet ille. si ad pii rogam filii
 lugetur, orba cum flet unicum mater, 5
 renidet ille. quidquid est, ubicumque est,
 quodcumque agit, renidet. hunc habet morbum
 neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
 quare monendum est te mihi, bone Egnati.
 si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs 10

aut parcus Umber aut obesus Etruscus
 aut Lanuvinus ater atque dentatus
 aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
 aut qui libet qui puriter lavit dentes,
 tamen renidere usque quaque te nollem; 15
 nam risu inepto res ineptior nulla est.
 nunc Celtiber es: Celtiberia in terra,
 quod quisque minxit, hoc sibi solet mane
 dentem atque russam defricare gingivam,
 ut quo iste vester expolitior dens est, 20
 hoc te amplius bibisse praedicet loti.

40

Quaenam te mala mens, miselle Ravide,
 agit praecipitem in meos iambos?
 quis deus tibi non bene advocatus
 vecordem parat excitare rixam?
 an ut pervenias in ora vulgi? 5
 quid vis? qua libet esse notus optas?
 eris, quandoquidem meos amores
 cum longa voluisti amare poena.

41

Ameana puella defututa
 tota milia me decem poposcit,
 ista turpiculo puella naso,
 decoctoris amica Formiani.
 propinqui, quibus est puella curae, 5
 amicos medicosque convocate:
 non est sana puella, nec rogare
 qualis sit solet: est imaginosa.

42

Adeste, hendecasyllabi, quot estis
 omnes undique, quotquot estis omnes.

iocum me putat esse moecha turpis
et negat mihi vestra reddituram
pugillaria, si pati potestis. 5

persequamur eam, et reflagitemus.
quae sit quaeritis? illa quam videtis
turpe incedere, mimice ac moleste
ridentem catuli ore Gallicani.

circumsistite eam, et reflagitate: 10

'moecha putida, redde codicillos,
redde, putida moecha, codicillos.'

non assis facis? o lutum, lupanar,
aut si perditius potes quid esse!

sed non est tamen hoc satis putandum. 15

quod si non aliud potest, ruborem
ferreo canis exprimamus ore.

conclamate iterum altiore voce

'moecha putida, redde codicillos,
redde, putida moecha, codicillos.' 20

sed nil proficimus, nihil movetur.

mutanda est ratio modusque nobis,

si quid proficere amplius potestis,

'pudica et proba, redde codicillos.'

43

Salve, nec minimo puella naso
nec bello pede nec nigris ocellis
nec longis digitis nec ore sicco
nec sane nimis elegante lingua,
decoctoris amica Formiani. 5

ten provincia narrat esse bellam?

tecum Lesbia nostra comparatur?

o saeculum insapiens et infacetum!

44

O funde noster seu Sabine seu Tiburs
(nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est

cordi Catullum laedere: at quibus cordi est,
 quovis Sabinum pignore esse contendunt),
 sed seu Sabine sive verius Tiburs, 5
 fui libenter in tua suburbana
 villa malamque pectore expuli tussim,
 non immerenti quam mihi meus venter,
 dum sumptuosas appeto, dedit, cenas.
 nam, Sestianus dum volo esse conviva, 10
 orationem in Antium petitozem
 plenam veneni et pestilentiae legi.
 hic me gravido frigida et frequens tussis
 quassavit usque dum in tuum sinum fugi
 et me recuravi otioque et urtica. 15
 quare reffectus maximas tibi grates
 ago, meum quod non es ulta peccatum.
 nec deprecor iam, si nefaria scripta
 Sesti recepso, quin gravedinem et tussim
 non mi, sed ipsi Sestio ferat frigus, 20
 qui tunc vocat me cum malum librum legi.

45

Acmen Septimius suos amores
 tenens in gremio 'Mea' inquit, 'Acme,
 ni te perditte amo atque amare porro
 omnes sum assidue paratus annos
 quantum qui pote plurimum perire, 5
 solus in Libya Indiaque tosta
 caesio veniam obvius leoni.'
 hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante,
 dextra sternuit approbationem.

at Acme leviter caput reflectens 10
 et dulcis pueri ebrios ocellos
 illo purpureo ore saviata
 'sic' inquit, 'mea vita, Septimille,

huic uni domino usque serviamus,
 ut multo mihi maior acriorque 15
 ignis mollibus ardet in medullis.
 hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante,
 dextra sternuit approbationem.

nunc ab auspicio bono profecti
 mutuis animis amant amantur. 20
 unam Septimius misellus Acmen
 mavult quam Syrias Britanniasque:
 uno in Septimio fidelis Acme
 facit delicias libidinesque.
 quis ullos homines beatiores 25
 vidit, quis Venerem auspiciorem?

46

Iam ver egelidos refert tepores,
 iam caeli furor aequinoctialis
 iucundis Zephyri silescit auris.
 linquantur Phrygii, Catulle, campi
 Nicaeaeque ager uber aestuosae: 5
 ad claras Asiae volemus urbes.
 iam mens praetrepidans avet vagari,
 iam laeti studio pedes vigescunt.
 o dulces comitum valetate coetus,
 longe quos simul a domo profectos 10
 diversae variae viae reportant.

47

Porci et Socraton, duae sinistrae
 Pisonis, scabies famesque mundi,
 vos Veraniolo meo et Fabullo
 verpus praeposuit Priapus ille?
 vos convivia lauta sumptuose 5
 de die facitis? mei sodales
 quaerunt in trivio vocationes?

48

Mellitos oculos tuos, Iuventi,
 si quis me sinat usque basiare,
 usque ad milia basiem trecenta,
 nec umquam videar satur futurus,
 non si densior aridis aristis
 sit nostrae seges osculationis.

5

49

Disertissime Romuli nepotum,
 quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
 quotque post aliis erunt in annis,
 gratias tibi maximas Catullus
 agit, pessimus omnium poeta,
 tanto pessimus omnium poeta
 quanto tu optimus omnium patronus.

5

50

Hesterno, Licini, die otiosi
 multum lusimus in meis tabellis,
 ut convenerat esse delicatos.
 scribens versiculos uterque nostrum
 ludebat numero modo hoc modo illoc,
 reddens mutua per iocum atque vinum.
 atque illinc abii tuo lepore
 incensus, Licini, facetiisque,
 ut nec me miserum cibus iuvaret,
 nec somnus tegetet quiete ocellos,
 sed toto indomitus furore lecto
 versarer cupiens videre lucem,
 ut tecum loquerer simulque ut essem.
 at defessa labore membra postquam
 semimortua lectulo iacebant,
 hoc, iucunde, tibi poema feci,
 ex quo perspiceres meum dolorem.

5

10

15

nunc audax cave sis, precesque nostras,
 oramus, cave despuas, ocelle,
 ne poenas Nemesis reposcat a te. 20
 est vemens dea: laedere hanc caveto.

51

Ille mi par esse deo videtur,
 ille, si fas est, superare divos,
 qui sedens adversus identidem te
 spectat et audit

dulce ridentem, misero quod omnis 5
 eripit sensus mihi: nam simul te,
 Lesbia, adspexi, nihil est super mi
 vocis in ore;

lingua sed torpet, tenuis sub artus
 flamma demanat, sonitu suopte 10
 tintinant aures, gemina teguntur
 lumina nocte.

otium, Catulle, tibi molestum est:
 otio exsultas nimiumque gestis.
 otium et reges prius et beatas 15
 perdidit urbes.

52

Quid est, Catulle? quid moraris emori?
 sella in curuli struma Nonius sedet,
 per consulatum perierat Vatinius:
 quid est, Catulle? quid moraris emori?

53

Risi nescio quem modo e corona,
 qui, cum mirifice Vatiniana
 meus crimina Calvus explicasset,
 admirans ait haec manusque tollens:
 'di magni, salaputium disertum!' 5

54

Othonis caput oppido est pusillum,
 Heri rustica semilauta crura,
 subtile et leve peditum Libonis,
 si non omnia, displicere vellem
 tibi et Fuficio, seni recocto. — 5
 irascere iterum meis iambis
 immerentibus, unice imperator.

55

Oramus, si forte non molestum est,
 demonstres ubi sint tuae tenebrae.
 te campo quaesivimus minore,
 te in circo, te in omnibus libellis, 5
 te in templo summi Iovis sacro.
 in Magni simul ambulatione
 femellas omnes, amice, prendi,
 quas vultu vidi tamen serenas:
 te avulsum sic ipse flagitabam:
 'Camerium mihi, pessimae puellae!' 10
 quaedam inquit nudum sinum recludens:
 'en hic in roseis latet papillis.'
 sed te iam ferre Herculi labos est:
 tanto ten fastu negas, amice?
 dic nobis ubi sis futurus, ede 15
 audacter, committe, crede luci.
 num te lacteolae tenent puellae?
 si linguam clauso tenes in ore,
 fructus proicies amoris omnes:
 verbosa gaudet Venus loquella. 20
 vel si vis, licet obseres palatum,
 dum vestri sim particeps amoris.
 non custos si fingar ille Cretum,
 non Ladas ego pinnipesve Perseus,
 non si Pegaseo ferar volatu, 25

non Rhesi niveae citaeque bigae:
 adde huc plumipedes volatilesque,
 ventorumque simul require cursum,
 quos vinctos, Cameri, mihi dicares:
 defessus tamen omnibus medullis 30
 et multis languoribus peresus
 essem te mihi, amice, quaeritando.

56

O rem ridiculam, Cato, et iocosam
 dignamque auribus et tuo cachinno.
 ride, quidquid amas, Cato, Catullum:
 res est ridicula et nimis iocosa.
 deprensi modo pupulum puellae 5
 trusantem: hunc ego, si placet Dionae,
 pro telo rigida mea cecidi.

57

Pulchre convenit improbis cinaedis,
 Mamurrae pathicoque Caesarique.
 nec mirum: maculae pares utrisque,
 urbana altera et illa Formiana,
 impressae resident nec eluentur: 5
 morbosi pariter gemelli utrique,
 uno in lecticulo erudituli ambo,
 non hic quam ille magis vorax adulter,
 rivales socii et puellularum:
 pulchre convenit improbis cinaedis. 10

58

Caeli, Lesbia nostra, Lesbia illa,
 illa Lesbia, quam Catullus unam
 plus quam se atque suos amavit omnes,
 nunc in quadriuis et angiportis
 glubit magnanimi Remi nepotes. 5

59

Bononiensis Rufa Rufulum fellat,
 uxor Meneni, saepe quam in sepulcretis
 vidistis ipso rapere de rogo cenam,
 cum devolutum ex igne prosequens panem
 ab semiraso tunderetur ustore. 5

60

Num te leaena montibus Libystinis
 aut Scylla latrans infima inguinum parte
 tam mente dura procreavit ac taetra,
 ut supplicis vocem in novissimo casu
 contemptam haberes, ah nimis fero corde? 5

61

Collis o Heliconii
 cultor, Uraniae genus,
 qui rapis teneram ad virum
 virginem, o Hymenaeae Hymen,
 o Hymen Hymenaeae, 5
 cinge tempora floribus
 suave olentis amaraci,
 flammeum cape, laetus huc,
 huc veni niveo gerens
 luteum pede soccum, 10
 excitusque hilari die
 nuptialia concinens
 voce carmina tinnula
 pelle humum pedibus, manu
 pineam quate taedam. 15
 namque Vinia Manlio,
 qualis Idalium colens
 venit ad Phrygium Venus

iudicem, bona cum bona
nubet alite virgo, 20

floridis velut enitens
myrtus Asia ramulis,
quos hamadryades deae
ludicrum sibi rosido
nutriunt humore. 25

quare age huc aditum ferens
perge relinquere Thespiae
rupis Aonios specus,
nympha quos super irrigat
frigerans Aganippe, 30

ac domum dominam voca
coniugis cupidam novi,
mentem amore revinciens
ut tenax hedera huc et huc
arborem implicat errans. 35

vosque item simul, integrae
virgines, quibus advenit
par dies, agite in modum
dicite 'O Hymenae Hymen,
o Hymen Hymenae,' 40

ut libentius, audiens
se citarier ad suum
munus, huc aditum ferat
dux bonae Veneris, boni
coniugator amoris. 45

quis deus magis est ama-
tis petendus amantibus?
quem colent homines magis
caelitum? o Hymenae Hymen,
o Hymen Hymenae. 50

te suis tremulus parens
invocat, tibi virgines
zonula soluunt sinus,
te timens cupida novus
captat aure maritus. 55

tu fero iuveni in manus
floridam ipse puellulam
dedis a gremio suae
matris, o Hymenae Hymen,
o Hymen Hymenae. 60

nil potest sine te Venus
fama quod bona comprobet
commodi capere: at potest
te volente. quis huic deo
compararier ausit? 65

nulla quit sine te domus
liberos dare, nec parens
stirpe nitier: at potest
te volente. quis huic deo
compararier ausit? 70

quae tuis careat sacris
non queat dare praesides
terra finibus: at queat
te volente. quis huic deo
compararier ausit? 75

claustra pandite ianuae,
virgo ades. viden ut faces
splendidas quatiunt comas?
tardet ingenuus pudor:
flet quod ire necesse est. 80

flere desine. non tibi, Au-
runculeia, periculum est,

ne qua femina pulchrior
clarum ab Oceano diem
viderit venientem. 85

talis in vario solet
divitis domini hortulo
stare flos hyacinthinus.
sed moraris, abit dies:
prodeas, nova nupta. 90

prodeas, nova nupta, si
iam videtur, et audias
nostra verba. vide ut faces
aureas quatiunt comas:
prodeas, nova nupta. 95

non tuus levis in mala
deditus vir adultera
probra turpia persequens
a tuis teneris volet
secubare papillis, 100

lenta quin velut adsitas
vitis implicat arbores,
implicabitur in tuum
complexum. sed abit dies:
prodeas, nova nupta*). 105

* * *

quae tuo veniunt ero,
quanta gaudia, quae vaga
nocte, quae medio die
gaudeat! sed abit dies:
prodeas, nova nupta. 110

tollite, o pueri, faces:
flammeum video venire.

ite, concinite in modum
 'io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae.' 115

ne diu taceat procax
 fescennina iocatio,
 nec nuces pueris neget
 desertum domini audiens
 concubinus amorem. 120

da nuces pueris, iners
 concubine: satis diu
 lusisti nucibus: libet
 iam servire Talasio.
 concubine, nuces da. 125

sordebant tibi vilicae,
 concubine, hodie atque heri:
 nunc tuum cinerarius
 tondet os. miser ah miser
 concubine, nuces da. 130

diceris male te a tuis
 unguentate glabris marite
 abstinere: sed abstine.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 135

scimus haec tibi quae licent
 sola cognita: sed marito
 ista non eadem licent.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 140

nupta, tu quoque quae tuus
 vir petet cave ne neges,
 ne petitum aliunde eat.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 145

en tibi domus ut potens
 et beata viri tui:
 quae tibi sine seruiat
 (io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae) 150

usque dum tremulum movens
 cana tempus anilitas
 omnia omnibus adnuit.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 155

transfer omine cum bono
 limen aureolos pedes,
 rasilemque subi forem.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 160

adspice intus ut accubans
 vir tuus Tyrio in toro
 totus immineat tibi.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 165

illi non minus ac tibi
 pectore uritur intimo
 flamma, sed penite magis.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 170

mitte brachiolum teres,
 praetextate, puellulae:
 iam cubile adeat viri.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 175

o bonae senibus viris
 cognitae bene feminae,

collocate puellulam.
 io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae. 180

iam licet venias, marite:
 uxor in thalamo tibi est
 ore floridulo nitens
 alba parthenice velut
 luteumve papaver. 185

at, marite, (ita me iuvent
 caelites) nihilo minus
 pulcher es, neque te Venus
 neglegit. sed abit dies:
 perge, ne remorare. 190

non diu remoratus es,
 iam venis. bona te Venus
 iuverit, quoniam palam
 quod cupis cupis et bonum
 non abscondis amorem. 195

ille pulveris Africi
 siderumque micantium
 subducat numerum prius,
 qui vestri numerare vult
 multa milia ludi. 200

ludite ut libet, et brevi
 liberos date. non decet
 tam vetus sine liberis
 nomen esse, sed indidem
 semper ingenerari. 205

Torquatus volo parvulus
 matris e gremio suae
 porrigens teneras manus
 dulce rideat ad patrem
 semihiante labello. 210

sit suo similis patri
 Manlio et facile omnibus
 noscitur ab insciis
 et pudicitiam suae
 matris indicet ore. 215

talis illius a bona
 matre laus genus approbet
 qualis unica ab optima
 matre Telemacho manet
 fama Penelopeo. 220

claudite ostia, virgines:
 lusimus satis. at, boni
 coniuges, bene vivite et
 munere assiduo valentem
 exercete iuventam. 225

62

Vesper adest: iuvenes, consurgite: Vesper Olympo
 exspectata diu vix tandem lumina tollit.
 surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas;
 iam veniet virgo, iam dicetur hymenaeus.
 Hymen o Hymenae, Hymen ades o Hymenae. 5

cernitis, innuptae, iuvenes? consurgite contra:
 nimirum Oetaeos ostendit Noctifer ignes.
 sic certe est: viden ut perniciouser exsiluere?
 non temere exsiluere; canent quod visere par est.
 Hymen o Hymenae, Hymen ades o Hymenae. 10

non facilis nobis, aequales, palma parata est:
 adspicite, innuptae secum ut meditata requirunt.
 non frustra meditantur; habent memorabile quod sit.
 nec mirum, penitus quae tota mente laborant.
 nos alio mentes, alio divisimus aures: 15
 iure igitur vincemur; amat victoria curam.
 quare nunc animos saltem convertite vestros:
 dicere iam incipient, iam respondere decebit.
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.

Hespere, qui caelo fertur crudelior ignis? 20
 qui natam possis complexu avellere matris,
 complexu matris retinentem avellere natam
 et iuveni ardenti castam donare puellam.
 quid faciunt hostes capta crudelius urbe?
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae. 25

Hespere, qui caelo lucet iucundior ignis?
 qui desponsa tua firmes conubia flamma,
 quae pepigere viri, pepigerunt ante parentes,
 nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.
 quid datur a divis felici optatius hora? 30
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.

Hesperus e nobis, aequales, abstulit unam

* * *

namque tuo adventu vigilat custodia semper.
 nocte latent fures, quos idem saepe revertens,
 Hespere, mutato comprehendis nomine eosdem. 35

at libet innuptis ficto te carpere questu.
 quid tum, si carpunt tacita quem mente requirunt?

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.

ut flos in saeptis secretus nascitur hortis,
 ignotus pecori, nullo convulsus aratro, 40

quem mulcent aerae, firmat sol, educat imber,

multi illum pueri, multae optavere puellae;

idem cum tenui carptus defloruit ungui,

nulli illum pueri, nullae optavere puellae:

sic virgo, dum intacta manet, dum cara suis est; 45

cum castum amisit polluto corpore florem,

nec pueris iucunda manet nec cara puellis.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.

ut vidua in nudo vitis quae nascitur arvo

numquam se extollit, numquam mitem educat uvam, 50

sed tenerum pronò deflectens pondere corpus

iam iam contingit summum radice flagellum,
 hanc nulli agricolae, nulli accoluere iuveni;
 at si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
 multi illam agricolae, multi accoluere iuveni: 55

sic virgo, dum intacta manet, dum inculta senescit;
 cum par conubium maturo tempore adepta est,
 cara viro magis et minus est invisā parenti.

at tu ne pugna cum tali coniuge, virgo.

non aequum est pugnare, pater cui tradidit ipse, 60
 ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.

virginitas non tota tua est, ex parte parentum est:

tertia pars patri, pars est data tertia matri,

tertia sola tua est, noli pugnare duobus,

qui genero sua iura simul cum dote dederunt. 65

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.

63

Super alta vectus Attis celeri rate maria

Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit

adiitque opaca silvis redimita loca deae,

stimulatus ibi furenti rabie, vagus animis

devolsit ili acuto sibi pondera silice. 5

itaque ut relictata sensit sibi membra sine viro,

etiam recente terrae sola sanguine maculans

niveis citata cepit manibus leve typanum,

typanum tuum, Cybele, tua, mater, initia,

quatiensque terga tauri teneris cava digitis 10

canere haec suis adorta est tremebunda comitibus:

‘agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,

simul ite, Dindymenae dominae vaga pecora,

aliena quae petentes velut exsules loca

sectam meam exsecutae duce me mihi comites 15

rapidum salum tulistis truculentaque pelagi

et corpus evirastis Veneris nimio odio,

hilarate erae citatis erroribus animum.

mora tarda mente cedat; simul ite, sequimini

Phrygiam ad domum Cybeles, Phrygia ad nemora deae, 20

ubi cymbalum sonat vox, ubi tympana reboant,

tibicen ubi canit Phryx curvo grave calamo,

ubi capita maenades vi iaciunt hederigerae,
 ubi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
 ubi suevit illa divae volitare vaga cohors, 25
 quo nos decet citatis celerare tripudiis.'

simul haec comitibus Attis cecinit notha mulier,
 thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
 leve tympanum remugit, cava cymbala recrepant,
 viridem citus adit Idam properante pede chorus. 30

furibunda simul anhelans vaga vadit animam agens
 comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
 veluti iuvenca vitans onus indomita iugi:
 rapidae ducem secuntur Gallae properipedem.

itaque, ut domum Cybeles tetigere lassulae, 35
 nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
 piger his labante languore oculos sopor operit:
 abit in quiete molli rabidus furor animi.

sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
 lustravit aethera album, sola dura, mare ferum, 40
 pepulitque noctis umbras vegetis sonipedibus,
 ibi Somnus excitam Attin fugiens citus abiit:

trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.

ita de quiete molli rapida sine rabie

simul ipsa pectore Attis sua facta recoluit, 45

liquidaque mente vidit sine quis ubique foret,

animo aestuante rusum reditum ad vada tetulit.

ibi maria vasta visens lacrimantibus oculis

patriam allocuta maesta est ita voce miseriter:

'patria o mei creatrix, patria o mea genetrix, 50

ego quam miser relinquens, dominos ut erifugae

famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,

ut apud nivem et ferarum gelida stabula forem

et earum omnia adirem furibunda latibula,

ubinam aut quibus locis te positam, patria, reor? 55

cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,

rabie fera carens dum breve tempus animus est.

egone a mea remota haec ferar in nemora domo?

patria, bonis, amicis, genitoribus abero?

abero foro, palaestra, stadio et gymnasiis? 60

miser ah miser, querendum est etiam atque etiam, anime.

quod enim genus figurae est ego non quod obierim?

ego mulier — ego adulescens, ego ephebus, ego puer,

ego gymnasi fui flos, ego eram decus olei:

mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida, 65

mihi floridis corollis redimita domus erat,

linquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.

ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?

ego maenas, ego mei pars, ego vir sterilis ero?

ego viridis algida Idae nive amicta loca colam? 70

ego vitam agam sub altis Phrygiae columinibus,

ubi cerva silvicultrix, ubi aper nemorivagus?

iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.'

roseis ut huic labellis sonitus citus abiit

geminas deorum ad aures nova nuntia referens, 75

ibi iuncta iuga resolvens Cybele leonibus

laevumque pecoris hostem stimulans ita loquitur:

'agedum' inquit, 'age ferox i, fac ut hunc furor agitet,

fac uti furoris ictu reditum in nemora ferat,

mea libere nimis qui fugere imperia cupit. 80

age caede terga cauda, tua verbera patere,

fac cuncta mugienti fremitu loca retonent,
 rutilam ferox torosa cervice quate iubam.'

ait haec minax Cybele religatque iuga manu.

ferus ipse sese adhortans rabidum incitat animo, 85

vadit, fremit, refringit virgulta pede vago.

at ubi umida albicantis loca litoris adiit

teneramque vidit Attin prope marmora pelagi,

facit impetum: illa demens fugit in nemora fera:

ibi semper omne vitae spatium famula fuit. 90

dea magna, dea Cybele, dea domina Dindymi,

procul a mea tuus sit furor omnis, era, domo:

alios age incitatos, alios age rabidos.

64

Peliaco quondam prognatae vertice pinus

dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas

Phasidos ad fluctus et fines Aeeteos,

cum lecti iuvenes, Argivae robora pubis,

auratam optantes Colchis avertere pellem 5

ausi sunt vada salsa cita decurrere puppi,

caerula verrentes abiegnis aequora palmis.

diva quibus retinens in summis urbibus arces

ipsa levi fecit volitantem flamine currum,

pinea coniungens inflexae texta carinae. 10
 illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten:
 quae simul ac rostro ventosum proscidit aequor
 tortaue remigio spumis incanduit unda,
 emersere freti candenti e gurgite vultus
 aequoreae monstrum Nereides admirantes. 15
 illa, ante haud alia, viderunt luce marinas
 mortales oculis nudato corpore nymphas
 nutricum tenus exstantes e gurgite cano.
 tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
 tum Thetis humanos non despexit hymenaeos, 20
 tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
 o nimis optato saeculorum tempore nati
 heroes, salvete, deum gens, o bona matrum
 progenies, salvete iterum . . .
 vos ego saepe meo, vos carmine compellabo,
 teque adeo eximie taedis felicibus aucte 25
 Thessaliae columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
 ipse suos divum genitor concessit amores.
 tene Thetis tenuit pulcherrima Nereine?
 tene suam Tethys concessit ducere neptem
 Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem? 30
 quae simul optatae finito tempore luces
 advenere, domum conventu tota frequentat

Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
 dona ferunt prae se, declarant gaudia vultu.
 deseritur Cieros, inquam Phthiotica Tempe 35
 Crannonisque domos ac moenia Larisaea,
 Pharsalum coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
 rura colit nemo, mollescunt colla iuvenis,
 non humilis curvis purgatur vinea rastris,
 non glaebam pronò convellit vomere taurus, 40
 non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
 squalida desertis rubigo infertur aratris.
 ipsius at sedes, quacumque opulenta recessit
 regia, fulgenti splendent auro atque argento.
 candet ebur solis, collucent pocula mensae, 45
 tota domus gaudet regali splendida gaza.
 pulvinar vero divae geniale locatur
 sedibus in mediis, Indo quod dente politum
 tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.
 haec vestis priscis hominum variata figuris 50
 heroum mira virtutes indicat arte.

namque fluentisono prospectans litore Diae
 Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
 indomitos in corde gerens Ariadna furores,
 necdum etiam sese quae visit visere credit, 55
 utpote fallaci quae tunc primum excita somno
 desertam in sola miseram se cernat harena.

immemor at iuvenis fugiens pellit vada remis,
 irrita ventosae linquens promissa procellae.
 quem procul ex alga maestis Minois ocellis 60
 saxea ut effigies bacchantis prospicit, eheu,
 prospicit et magnis curarum fluctuat undis,
 non flavo retinens subtilem vertice mitram,
 non contecta levi velatum pectus amictu,
 non tereti strophio lactentis vincta papillas, 65
 omnia quae toto delapsa e corpore passim
 ipsius ante pedes fluctus salis adludebant.
 sed neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus
 illa vicem curans toto ex te pectore, Theseu,
 toto animo, tota pendebat perdita mente. 70
 a misera, assiduis quam luctibus exsternavit
 spinosas Erycina serens in pectore curas
 illa tempestate, ferox quo ex tempore Theseus
 egressus curvis e litoribus Piraei
 attigit iniusti regis Gortynia tecta. 75
 nam perhibent olim crudeli peste coactam
 Androgeoneae poenas exsolvere caedis
 electos iuvenes simul et decus innuptarum
 Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro:
 quis angusta malis cum moenia vexarentur, 80
 ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
 proicere optavit potius quam talia Cretam

funera Cecropiae nec funera portarentur.
atque ita nave levi nitens ac lenibus auris
magnanimum ad Minoa venit sedesque superbas. 85
hunc simulac cupido conspexit lumine virgo
regia, quam suavis expirans castus odores
lectulus in molli complexu matris alebat,
quales Eurotae progignunt flumina myrtos
aurave distinctos educit verna colores, 90
non prius ex illo flagrantia declinavit
lumina quam cuncto concepit corpore flammam
funditus atque imis exarsit tota medullis.
heu misere exagitans immiti corde furores,
sancte puer, curis hominum qui gaudia misces, 95
quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,
qualibus incensam iactastis mente puellam
fluctibus in flavo saepe hospite suspirantem!
quantos illa tulit languenti corde timores,
quanto saepe magis fulgore expalluit auri, 100
cum saevum cupiens contra contendere monstrum
aut mortem appeteret Theseus aut praemia laudis.
non ingrata tamen frustra munuscula divis
promittens tacito suscepit vota labello.
nam velut in summo quatientem bracchia Tauro 105
quercum aut conigeram sudanti cortice pinum
indomitus turbo contorquens flamine robur

eruit (illa procul radicitus exturbata
 prona cadit late quaeviscumque obvia frangens),
 sic domito saevum prostravit corpore Theseus 110
 nequiquam vanis iactantem cornua ventis.

inde pedem sospes multa cum laude reflexit
 errabunda regens tenui vestigia filo,
 ne labyrinthis e flexibus egredientem
 tecti frustraretur inobservabilis error. 115

sed quid ego a primo digressus carmine plura
 commemorem, ut linquens genitoris filia vultum,
 ut consanguineae complexum, ut denique matris,
 quae misera in gnata deperdita laetabatur,
 omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem, 120
 aut ut vecta rati spumosa ad litora Diae
 venerit, aut ut eam devinctam lumina somno
 liquerit immemori discedens pectore coniunx?
 saepe illam perhibent ardenti corde furentem
 clarisonas imo fudisse ex pectore voces, 125
 ac tum praeruptos tristem conscendere montes
 unde aciem in pelagi vastos protenderet aestus,
 tum tremuli salis adversas procurrere in undas
 mollia nudatae tollentem tegmina surae,
 atque haec extremis maestam dixisse querelis. 130

frigidulos udo singultus ore cientem:

'sicine me patriis auctam, perfide, ab aris,
perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?

sicine discedens neglecto numine divum

immemor ah devota domum periuria portas? 135

nullane res potuit crudelis flectere mentis

consilium? tibi nulla fuit clementia praesto

immite ut nostri vellet miserescere pectus?

at non haec quondam blanda promissa dedisti

voce mihi, non haec miserae sperare iubebas, 140

sed conubia laeta, sed optatos hymenaeos:

quae cuncta aerii discerpunt irrita venti.

nunc iam nulla viro iuranti femina credat,

nulla viri speret sermones esse fideles:

quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci, 145

nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:

sed simulac cupidae mentis satiata libido est,

dicta nihil meminere, nihil periuria curant.

certe ego te in medio versantem turbine leti

eripui et potius germanum amittere crevi 150

quam tibi fallaci supremo in tempore deessem:

pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque

praeda neque iniacta tumulabor mortua terra.

quaenam te genuit sola sub rupe leaena,
quod mare conceptum spumantibus exspuit undis, 155

quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae vasta Charybdis,
taliam qui reddis pro dulci praemia vita?

si tibi non cordi fuerant conubia nostra,

saeva quod horrebas prisci praecepta parentis,

at tamen in vestras potuisti ducere sedes 160

quae tibi iucundo famularer serva labore

candida permulcens liquidis vestigia lymphis

purpureave tuum consternens veste cubile.

sed quid ego ignaris nequiquam conqueror auris

exsternata malo, quae nullis sensibus auctae 165

nec missas audire queunt nec reddere voces?

ille autem prope iam mediis versatur in undis,

nec quisquam apparet vacua mortalis in alga.

sic nimis insultans extremo tempore saeva

fors etiam nostris invidit questibus auris. 170

Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo

Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,

indomito nec dira ferens stipendia tauro

perfidus in Creta religasset navita funem,

nec malus hic celans dulci crudelia forma 175

consilia in nostris requiesset sedibus hospes!

nam quo me referam? quali spe perdita nitor?

Idaeosne petam montes? a, gurgite lato
 discernens ponti truculentum ubi dividit aequor?
 an patris auxilium sperem? quemne ipsa reliqui 180
 respersum iuvenem fraterna caede secuta?
 coniugis an fido consoler memet amore?
 quine fugit lentos incurvans gurgite remos?
 praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
 nec patet egressus pelagi cingentibus undis: 185
 nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,
 omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
 non tamen ante mihi languescent lumina morte,
 nec prius a fesso secedent corpore sensus
 quam iustam a divis exposcam prodita multam 190
 caelestumque fidem postrema comprecet hora.
 quare, facta virum multantes vindice poena
 Eumenides, quibus anguino redimita capillo
 frons exspirantis praeportat pectoris iras,
 huc huc adventate, meas audite querelas, 195
 quas ego vae misera extremis proferre medullis
 cogor inops, ardens, amenti caeca furore.
 quae quoniam verae nascuntur pectore ab imo,
 vos nolite pati nostrum vanescere luctum,

sed quali solam Theseus me mente reliquit, 200
tali mente, deae, funestet seque suosque.'

has postquam maesto profudit pectore voces
supplicium saevis exposcens anxia factis,
adnuit invicto caelestum numine rector,
quo nutu tellus atque horrida contremuerunt 205
aequora concussitque micantia sidera mundus.

ipse autem caeca mentem caligine Theseus
consitus oblito dimisit pectore cuncta,
quae mandata prius constanti mente tenebat,
dulcia nec maesto sustollens signa parenti 210
sospitem Erechtheum se ostendit visere portum.

namque ferunt olim, classi cum moenia divae
linquentem gnatum ventis concrederet Aegeus,
taliam complexum iuveni mandata dedisse:

'gnate mihi longe iucundior unice vita, 215
gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
reddite in extrema nuper mihi fine senectae,
quandoquidem fortuna mea ac tua fervida virtus
eripit invito mihi te, cui languida nondum
lumina sunt gnati cara saturata figura, 220

non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
nec te ferre sinam fortunae signa secundae,
sed primum multas expromam mente querelas
canitiem terra atque infuso pulvere foedans,
inde infecta vago suspendam lintea malo, 225
nostros ut luctus nostraeque incendia mentis

carbasus obscurata dicet ferrugine Hibera.
 quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
 quae nostrum genus ac sedes defendere Erechthei
 adnuit, ut tauri respergas sanguine dextram, 230
 tum vero facito ut memori tibi condita corde
 haec vigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas,
 ut simulac nostros invisent lumina collis,
 funestam antennae deponant undique vestem
 candidaque intorti sustollant vela rudentes, 235
 quam primum cernens ut laeta gaudia mente
 agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.'

haec mandata prius constanti mente tenentem
 Thesea ceu pulsae ventorum flamine nubes
 aerium nivei montis liquere cacumen. 240
 at pater, ut summa prospectum ex arce petebat
 anxia in assiduos absumens lumina fletus,
 cum primum inflati conspexit lintea veli,
 praecipitem sese scopulorum e vertice iecit
 amissum credens immiti Thesea fato. 245

sic funesta domus ingressus tecta paterna
 morte ferox Theseus, qualem Minoidi luctum
 obtulerat mente immemori, talem ipse recepit.
 quae tum prospectans cedentem maesta carinam
 multiplices animo volvebat saucia curas. 250

at parte ex alia florens volitabat Iacchus
 cum thiaso satyrorum et Nysigenis silenis
 te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore*).

quae tum alacres passim lymphata mente furebant
 Euhoe bacchantes, euhoe capita inflectentes. 255

harum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
 pars e divulso iactabant membra iuvenco,
 pars sese tortis serpentibus incingebant,
 pars obscura cavis celebrabant orgia cistis,
 orgia quae frustra cupiunt audire profani, 260

plangebant aliae proceris tympana palmis
 aut tereti tenuis tinnitus aere ciebant,
 multis raucisonos efflabant cornua bombos
 barbaraque horribili stridebat tibia cantu.

talibus amplifice vestis decorata figuris 265
 pulvinar complexa suo velabat amictu.

quae postquam cupide spectando Thessala pubes
 expleta est, sanctis coepit decedere divis.

hic, qualis flatu placidum mare matutino
 horrificans Zephyrus proclivas incitat undas 270

Aurora exoriente vagi sub limina solis,
 quae tarde primum clementi flamine pulsae
 procedunt, leviterque sonant plangore cachinni,

post vento crescente magis magis increbescunt
 purpureaque procul nantes ab luce refulgent, 275
 sic tum vestibuli linquentes regia tecta
 ad se quisque vago passim pede discedebant.

quorum post abitum princeps e vertice Peli
 advenit Chiron portans silvestria dona:
 nam quoscumque ferunt campi, quos Thessala magnis 280
 montibus ora creat, quos propter fluminis undas
 aura parit flores tepidi fecunda Favoni,
 hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
 quo permulsa domus iucundo risit odore.

confestim Penios adest, viridantia Tempe, 285
 Tempe quae silvae cingunt super impendentes
 Naiasin linquens variis celebranda choreis,
 non vacuus: namque ille tulit radicitus altas
 fagos ac recto proceras stipite laurus,
 non sine nutanti platano lentaque sorore 290
 flammati Phaethontis et aeria cupressu.

haec circum sedes late contexta locavit,
 vestibulum ut molli velatum fronde vireret.
 post hunc consequitur sollerti corde Prometheus
 extenuata gerens veteris vestigia poenae 295

quam quondam silici restrictus membra catena
persolvit pendens e verticibus praeruptis.

inde pater divum sancta cum coniuge natisque
advenit, caelo te solum, Phoebe, relinquens
unigenamque simul cultricem montibus Idri: 300

Pelea nam tecum pariter soror aspernata est
nec Thetidis taedas voluit celebrare iugalis.

qui postquam niveis flexerunt sedibus artus,
large multiplici constructae sunt dape mensae,
cum interea infirmo quatientes corpora motu 305

veridicos Parcae coeperunt edere cantus.

his corpus tremulum complectens undique vestis
candida purpurea talos incinxerat ora,

at roseae niveo residebant vertice vittae,

aeternumque manus carpebant rite laborem. 310

laeva colum molli lana retinebat amictum,

dextera tum leviter deducens fila supinis

formabat digitis, tum prono in pollice torquens

libratum tereti versabat turbine fusum,

atque ita decerpens aequabat semper opus dens, 315

laneaque aridulis haerebant morsa labellis

quae prius in levi fuerant exstantia filo.

ante pedes autem candentis mollia lanae
vellera virgati custodibant calathisci.

haec tum clarisona vellentes vellera voce 320

talia divino fuderunt carmine fata,

carmine perfidiae quod post nulla arguet aetas:

‘o decus eximium magnis virtutibus augens,

Emathiae tutamen, Opis carissime nato,

accipe quod laeta tibi pandunt luce sorores, 325

veridicum oraclum. sed vos, quae fata sequuntur,

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

adveniet tibi iam portans optata maritis

Hesperus, adveniet fausto cum sidere coniunx,

quae tibi flexanimo mentem perfundat amore 330

languidulosque paret tecum coniungere somnos

levia substernens robusto bracchia collo.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

nulla domus tales umquam contexit amores,

nullus amor tali coniunxit foedere amantes 335

qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

nascetur vobis expers terroris Achilles,

hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,

qui persaepe vago victor certamine cursus 340
 flammea praevertet celeris vestigia cervae.
 currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

non illi quisquam bello se conferet heros,
 cum Phrygii Teucro manabunt sanguine campi
 Troicaque obsidens longinquo moenia bello 345
 periuri Pelopis vastabit tertius heres.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

illius egregias virtutes claraque facta
 saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,
 cum incultum cano solvent a vertice crinem 350

putridaque infirmis variabunt pectora palmis.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

namque velut densas praecerpens messor aristas
 sole sub ardenti flaventia demetit arva,

Troiugenum infesto prosternet corpora ferro. 355

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

testis erit magnis virtutibus unda Scamandri,

quae passim rapido diffunditur Hellesponto,

cuius iter caesis angustans corporum acervis

alta tepefaciet permixta flumina caede. 360

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

denique testis erit morti quoque reddita praeda,

cum teres excelso coacervatum aggere bustum

excipiet niveos percussae virginis artus.

currere ducentes subtegmina, currere, fusi. 365

nam simulac fessis dederit fors copiam Achivis
urbis Dardaniae Neptunia solvere vincla,

alta Polyxenia madefient caede sepulcra,

quae, velut ancipiti succumbens victima ferro,

proiciet truncum summisso poplite corpus. 370

currere ducentes subtegmina, currere, fusi.

quare agite optatos animi coniungite amores.

accipiat coniunx felici foedere divam,

dedatur cupido iamdudum nupta marito.

currere ducentes subtegmina, currere, fusi. 375

non illam nutrix orienti luce revisens

hesterno collum poterit circumdare filo

(currere ducentes subtegmina, currere, fusi),

anxia nec mater discordis maesta puellae

secubitu caros mittet sperare nepotes. 380

currere ducentes subtegmina, currere, fusi.'

talia praefantes quondam felicia Pelei

carmina divino cecinerunt pectore Parcae.

praesentes namque ante domos invisere castas

heroum et sese mortali ostendere coetu 385

caelicolae nondum sprete pietate solebant.

saepe pater divum templo in fulgente revisens,
 annua cum festis venissent sacra diebus,
 conspexit terra centum procumbere tauros
 saepe vagus Liber Parnasi vertice summo 390
 Thyiadas effusis euantis crinibus egit,
 cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
 acciperent laeti divum fumantibus aris.
 saepe in letifero belli certamine Mavors
 aut rapidi Tritonis era aut Rhamnusia virgo 395
 armatas hominum est praesens hortata catervas.
 sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
 iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
 perfudere manus fraterno sanguine fratres,
 destitit exstinctos natus lugere parentes, 400
 optavit genitor primaevi funera nati
 liber ut innuptae poteretur flore novercae,
 ignaro mater substernens se impia nato
 impia non verita est divos scelerare parentes,
 omnia fanda nefanda malo permixta furore 405
 iustificam nobis mentem avertere deorum.
 quare nec talis dignantur visere coetus
 nec se contingi patiuntur lumine claro.

65

Etsi me assiduo defectum cura dolore
 sevocat a doctis, Ortale, virginibus,
 nec potis est dulcis Musarum expromere fetus
 mens animi: tantis fluctuat ipsa malis: —
 namque mei nuper Lethaeo gurgite fratris 5
 pallidulum manans alluit unda pedem,
 Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
 ereptum nostris obterit ex oculis.

 numquam ego te vita frater amabilior 10
 adspiciam posthac: at certe semper amabo,
 semper maesta tua carmina morte canam,
 qualia sub densis ramorum concinit umbris
 Daulias absumpti fata gemens Ityli: —
 sed tamen in tantis maeroribus, Ortale, mitto 15
 haec expressa tibi carmina Battiadae,
 ne tua dicta vagis nequiquam credita ventis
 effluxisse meo forte putes animo,
 ut missum sponsi furtivo munere malum
 procurrit casto virginis e gremio, 20
 quod miserae oblitae molli sub veste locatum,
 dum adventu matris prosilit, excutitur;
 atque illud pronò praeceps agitur decursu,
 huic manat tristi conscius ore rubor.

66

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
 qui stellarum ortus comperit atque obitus,

flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
 ut cedant certis sidera temporibus,
 ut Triviam furtim sub Latmia saxa relegans 5
 dulcis amor gyro devocet aërio,
 idem me ille Conon caelesti in lumine vidit
 e Bereniceo vertice caesariem
 fulgentem clare, quam cunctis illa deorum
 levia protendens bracchia pollicita est, 10
 qua rex tempestate novo auctus hymenaeo
 vastatum finis ierat Assyrios,
 dulcia nocturnae portans vestigia rixae
 quam de virgineis gesserat exuviis.
 estne novis nuptis odio Venus, ane parentum 15
 frustrantur falsis gaudia lacrimulis,
 ubertim thalami quas intra limina fundunt?
 non, ita me divi, vera gemunt, iuerint!
 id mea me multis docuit regina querelis
 invisente novo proelia torva viro. 20
 an tu non orbem luxti deserta cubile,
 sed fratris cari flebile discidium?
 quam penitus maestas exedit cura medullas!
 ut tibi tunc toto pectore sollicitae
 sensibus ereptis mens excidit! at te ego certe 25
 cognoram a parva virgine magnanimam.

anne bonum oblita es facinus, quo regium adeptas es
 coniugium, quod non fortior ausit alis?
 sed tum maesta virum mittens quae verba locuta es!
 Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu! 30
 quis te mutavit tantus deus? an quod amantes
 non longe a caro corpore abesse volunt?
 atque ibi me cunctis pro dulci coniuge divis
 non sine taurino sanguine pollicita es,
 si reditum tetulisset: is haud in tempore longo 35
 captam Asiam Aegypti finibus addiderat:
 quis ego pro factis caelesti reddita coetu
 pristina vota novo munere dissoluo.
 invita, o regina, tuo de vertice cessi,
 invita: adiuro teque tuumque caput: 40
 digna ferat quod si quis inaniter adiuravit:
 sed qui se ferro postulet esse parem?
 ille quoque eversus mons est quem maximum in oris
 progenies Thiae clara supervehitur,
 cum Medi peperere novum mare, cumque iuventus 45
 per medium classi barbara navit Athon.
 quid facient crines, cum ferro talia cedant?
 Iuppiter, ut Chalybon omne genus pereat,
 et qui principio sub terra quaerere venas
 institit ac ferri fingere duritiem! 50
 abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
 lugebant, cum se Memnonis Aethiopsis
 unigena impellens nutantibus aera pennis
 obtulit Arsinoes Locridos ales equus,
 isque per aetherias me tollens avolat umbras 55

et Veneris casto collocat in gremio.
 ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
 Graia Canopiis incola litoribus,
 hic liquidi vario ne solum in lumine caeli
 ex Ariadneis aurea temporibus 60
 fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus,
 devotae flavi verticis exuviae,
 uvidulam a fletu cedentem ad templa deum me
 sidus in antiquis diva novum posuit:
 virginis et saevi contingens namque Leonis 65
 lumina, Callisto iuncta Lycaoniae,
 vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
 qui vix sero alto mergitur Oceano.
 sed quamquam me nocte premunt vestigia divum,
 lux autem canae Tethyi restituit, 70
 (pace tua fari hic liceat, Rhamnusia virgo:
 namque ego non ullo vera timore tegam,
 nec si me infestis discerpent sidera dictis,
 condita quin veri pectoris evoluam)
 non his tam laetor rebus quam me afore semper, 75
 afore me a dominae vertice discrucior,
 quicum ego, dum virgo curis fuit omnibus expers,
 unguenti Syrii milia multa bibi.
 nunc vos optato quas iunxit lumine taeda,

non prius unanimis corpora coniugibus 80

tradite nudantes reiecta veste papillas,

quam iucunda mihi munera libet onyx,

vester onyx, casto colitis quae iura cubili.

sed quae se impuro dedit adulterio,

illius ah mala dona levis bibat irrita pulvis: 85

namque ego ab indignis praemia nulla peto.

sed magis, o nuptae, semper concordia vestras,

semper amor sedes incolat assiduus.

tu vero, regina, tuens cum sidera divam

placabis festis luminibus Venerem, 90

unguinis expertem non siris esse tuam me,

sed potius largis affice muneribus.

sidera cur retinent? utinam coma regia fiam!

proximus Hydrochoi fulgeret Oarion.

67

O dulci iucunda viro, iucunda parenti,

salve, teque bona Iuppiter auctet ope,

ianua, quam Balbo dicunt servisse benigne

olim, cum sedes ipse senex tenuit,

quamque ferunt rursus voto servisse maligne, 5

postquam es porrecto facta marita sene,

dic agedum nobis quare mutata feraris

in dominum veterem deseruisse fidem.

'non (ita Caecilio placeam, cui tradita nunc sum)
culpa mea est, quamquam dicitur esse mea, 10

nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquam:

verum istis populis ianua quidque facit!

qui, quacumque aliquid reperitur non bene factum,

ad me omnes clamant: ianua, culpa tua est.'

non istuc satis est uno te dicere verbo, 15

sed facere ut quivis sentiat et videat.

'qui possum? nemo quaerit nec scire laborat.'

nos volumus; nobis dicere ne dubita.

'primum igitur, virgo quod fertur tradita nobis,

falsum est. non illam vir prior attigerit, 20

languidior tenera cui pendens sicala beta

numquam se mediam sustulit ad tunicam:

sed pater illius gnati violasse cubile

dicitur et miseram consclerasse domum,

sive quod impia mens caeco flagrabat amore, 25

seu quod iners sterili semine natus erat

et quaerendus is unde foret nervosius illud,

quod posset zonam solvere virgineam.'

egregium narras mira pietate parentem,

qui ipse sui gnati minxerit in gremium. 30

'atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
 Brixia Cygnae supposita speculae,
 flavus quam molli percurrit flumine Mella,
 Brixia, Veronae mater amata meae,
 sed de Postumio et Corneli narrat amore, 35
 cum quibus illa malum fecit adulterium.
 dixerit hic aliquis: quid? tu istaec, ianua, nosti,
 cui numquam domini limine abesse licet,
 nec populum auscultare, sed hic suffixa tigillo
 tantum operire soles aut aperire domum? 40
 saepe illam audivi furtiva voce loquentem
 solam cum ancillis haec sua flagitia,
 nomine dicentem quos diximus, ut pote quae mi
 speret nec linguam esse nec auriculam.
 praeterea addebat quendam, quem dicere nolo 45
 nomine ne tollat rubra supercilia.
 longus homo est, magnas cui lites intulit olim
 falsum mendaci ventre puerperium.'

68

Quod mihi fortuna casuque oppressus acerbo
 conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,
 naufragum ut eiectum spumantibus aequoris undis
 sublevem et a mortis limine restituam,
 quem neque sancta Venus molli requiescere somno 5

desertum in lecto caelibe perpetitur,
 nec veterum dulci scriptorum carmine Musae
 oblectant, cum mens anxia pervigilat,
 id gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum
 muneraque et Musarum hinc petis et Veneris. 10
 sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Mani,
 neu me odisse putes hospitis officium,
 accipe quis merser fortunae fluctibus ipse,
 ne amplius a misero dona beata petas.
 tempore quo primum vestis mihi tradita pura est, 15
 iucundum cum aetas florida ver ageret,
 multa satis lusi; non est dea nescia nostri,
 quae dulcem curis miscet amaritiem:
 sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
 abstulit. o misero frater adempte mihi, 20
 tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
 tecum una tota est nostra sepulta domus,
 omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
 quae tuus in vita dulcis alebat amor.
 cuius ego interitu tota de mente fugavi 25
 haec studia atque omnes delicias animi.
 quare, quod scribis Veronae turpe Catullo
 esse, quod hic quisquis de meliore nota
 frigida deserto tepefactet membra cubili,
 id, Mani, non est turpe, magis miserum est. 30
 ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
 haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
 nam quod scriptorum non magna est copia apud me,

hoc fit quod Romae vivimus: illa domus,
illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas; 35

huc una ex multis capsula me sequitur.
quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
id facere aut animo non satis ingenuo,
quod tibi non utriusque petenti copia posta est:
ultra ego deferrem, copia siqua foret. — 40

non possum reticere, deae, qua me Allius in re
iuverit aut quantis iuverit officiis,
ne fugiens saeculis obliviscentibus aetas
illius hoc caeca nocte tegat studium:
sed dicam vobis, vos porro dicite multis 45
milibus et facite haec charta loquatur anus

.
notescatque magis mortuus atque magis,
nec tenuem texens sublimis aranea telam
in deserto Alli nomine opus faciat. 50

nam mihi quam dederit duplex Amathusia curam
scitis, et in quo me corruerit genere,
cum tantum arderem quantum Trinacria rupes
lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis,
maesta neque assiduo tabescere lumina fletu 55

cessarent tristisque imbre madere genae,
qualis in aerii perlucens vertice montis
rivus muscoso prosilit e lapide,
qui, cum de prona praeceps est valle volutus,
per medium densi transit iter populi, 60

dulce viatori lasso in sudore levamen,
cum gravis exustos aestus hiulcat agros.
hic, velut in nigro iactatis turbine nautis
lenius aspirans aura secunda venit

iam prece Pollucis, iam Castoris implorata, 65
 tale fuit nobis Allius auxilium.
 is clausum lato patefecit limite campum,
 isque domum nobis isque dedit dominam,
 ad quam communes exerceremus amores.
 quo mea se molli candida diva pede 70
 intulit et trito fulgentem in limine plantam
 innixa arguta constituit solea,
 coniugis ut quondam flagrans advenit amore
 Protesilaeam Laodamia domum
 inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro 75
 hostia caelestis pacificasset eros.
 nil mihi tam valde placeat, Rhamnusia virgo,
 quod temere invitis suscipiatur eris.
 quam ieiuna pium desideret ara cruorem
 docta est amisso Laodamia viro, 80
 coniugis ante coacta novi dimittere collum
 quam veniens una atque altera rursus hiems
 noctibus in longis avidum saturasset amorem,
 posset ut abrupto vivere coniugio:
 quod scibant Parcae non longo tempore abisse, 85
 si miles muros isset ad Iliacos:
 nam tum Helenae raptu primores Argivorum
 coeperat ad sese Troia ciere viros,
 Troia (nefas) commune sepulcrum As'ae Europaeque,
 Troia virum et virtutum omnium acerba cinis: 90
 quaene etiam nostro letum miserabile fratri
 attulit, ei misero frater adempte mihi,
 ei misero fratri iucundum lumen ademptum,
 tecum una tota est nostra sepulta domus,
 omnia tecum una perierunt gaudia nostra, 95
 uae tuus in vita dulcis alebat amor.

quem nunc tam longe non inter nota sepulcra
 nec prope cognatos compositum cineres,
 sed Troia obscena, Troia infelice sepultum
 detinet extremo terra aliena solo. 100
 ad quam tum properans fertur simul undique pubes
 Graeca penetralis deseruisse focos,
 ne Paris abducta gavisus libera moecha
 otia pacato degeret in thalamo.
 quo tibi tum casu, pulcherrima Laodamia, 105
 ereptum est vita dulcius atque anima
 coniugium: tanto te absorbens vertice amoris
 aestus in abruptum detulerat barathrum,
 quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
 siccare emulsa pingue palude solum, 110
 quod quondam caesis montis fodisse medullis
 audit falsiparens Amphitryoniades,
 tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
 perculit imperio deterioris eri,
 pluribus ut caeli tereretur ianua divis, 115
 Hebe nec longa virginitate foret.
 sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
 qui te iam domitam ferre iugum docuit.
 nam nec tam carum confecto aetate parenti
 una caput serinata nepotis alit, 120
 qui, cum divitiis vix tandem inventus avitis
 nomen testatas intulit in tabulas,
 impia derisi gentilis gaudia tollens
 suscitatur a cano vulturium capiti:
 nec tantum niveo gavisus est ulla columbo 125
 compar, quae multo dicitur improbius

oscula mordenti semper decerpere rostro
 quam quae praecipue multivola est mulier:
 sed tu horum magnos vicisti sola furores,
 ut semel es flavo conciliata viro. 130

aut nihil aut paulo cui tum concedere digna
 lux mea se nostrum contulit in gremium,
 quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido
 fulgebat crocina candidus in tunica.

quae tamenetsi uno non est contenta Catullo, 135

rara verecundae furta feremus erae,
 ne nimium simus stultorum more molesti:
 saepe etiam Iuno, maxima caelicolum,
 coniugis in culpa flagrantem continet iram
 noscens omnivoli plurima furta Iovis. 140

atqui nec divis homines componier aequum est

.

 ingratum tremuli tolle parentis onus.

nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
 fragrantem Assyrio venit odore domum,
 sed furtiva dedit mira munuscula nocte 145
 ipsius ex ipso dempta viri gremio.

quare illud satis est, si nobis is datur unis
 quem lapide illa diem candidiore notat.

hoc tibi quod potui confectum carmine munus
 pro multis, Alli, redditur off. ciis, 150

ne vestrum scabra tangat rubigine nomen
 haec atque illa dies atque alia atque alia.

huc addent divi quam plurima, quae Themis olim
 antiquis solita est munera ferre piis.
 sitis felices et tu simul et tua vita 155
 et domus, in qua nos lusimus et domina,
 et qui principio nobis terram dedit audens,
 a quo sunt primo omnia nata bona,
 et longe ante omnes mihi quae me carior ipso est,
 lux mea, qua viva vivere dulce mihi est. 160

69

Noli admirari quare tibi femina nulla,
 Rufe, velit tenerum supposuisse femur,
 non si illam rarae labefactes munere vestis
 aut perluciduli deliciis lapidis.
 laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur 5
 valle sub alarum trux habitare caper.
 hunc metuunt omnes: neque mirum; nam mala valde est
 bestia, nec quicum bella puella cubet.
 quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
 aut admirari desine cur fugiunt. 10

70

Nulli se dicit mulier mea nubere malle
 quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
 dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti
 in vento et rapida scribere oportet aqua.

71

Si cui iure bono sacer alarum obstitit hircus,
 aut si quem merito tarda podagra secat,
 aemulus iste tuus, qui vestrum exercet amorem,
 mirifice est a te nactus utrumque malum.

nam quotiens futuit, totiens ulciscitur ambos: 5
 illam affligit odore, ipse perit podagra.

72

Dicebas quondam solum te nosse Catullum,
 Lesbia, nec prae me velle tenere Iovem.
 dilexi tum te non tantum ut vulgus amicam,
 sed pater ut gnatos diligit et generos.
 nunc te cognovi: quare etsi impensius uror, 5
 multo mi tamen es vilior et levior.
 qui potis est? inquis. quod amantem iniuria talis
 cogit amare magis, sed bene velle minus.

73

Desine de quoquam quicquam bene velle mereri
 aut aliquem fieri posse putare pium.
 omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne est,
 immo etiam taedet, taedet obestque magis:
 ut mihi, quem nemo gravius nec acerbius urget 5
 quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

74

Gellius audierat patrum obiurgare solere,
 si quis delicias diceret aut faceret.
 hoc ne ipsi accideret, patrum perdepuit ipsam
 uxorem et patrum reddidit Harpocratem.
 quod voluit fecit: nam, quamvis irrumet ipsum 5
 nunc patrum, verbum non faciet patruus.

87 75*)

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
 vere, quantum a me Lesbia amata mea es:
 nulla fides ullo fuit umquam in foedere tanta,
 quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.
 nunc est mens deducta tua, mea Lesbia, culpa, 5
 atque ita se officio perdidit ipsa suo,
 ut iam nec bene velle queat tibi, si optima fias,
 nec desistere amare, omnia si facias.

76

Si qua recordanti benefacta priora voluptas
 est homini, cum se cogitat esse pium,
 nec sanctam violasse fidem, nec foedere in ullo
 divum ad fallendos numine abusum homines,
 multa parata manent in longa aetate, Catulle, 5
 ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
 nam quaecumque homines bene cuiquam aut dicere possunt
 aut facere, haec a te dictaque factaque sunt:
 omnia quae ingratae perierunt credita menti.
 quare cur tu te iam amplius excrucies? 10
 quin tu animo offirmas atque istinc teque reducis
 et dis invitis desinis esse miser?
 difficile est longum subito deponere amorem;
 difficile est, verum hoc qua libet efficias.
 una salus haec est, hoc est tibi pervincendum; 15

hoc facias, sive id non pote sive pote.
 o di, si vestrum est misereri, aut si quibus umquam
 extremam iam ipsa in morte tulistis opem,
 me miserum adspicite et, si vitam puriter egi,
 eripite hanc pestem perniciemque mihi, 20
 quae mihi subrepens imos ut torpor in artus
 expulit ex omni pectore laetitias.
 non iam illud quaero, contra ut me diligat illa,
 aut, quod non potis est, esse pudica velit:
 ipse valere opto et taetrum hunc deponere morbum. 25
 o di, reddite mi hoc pro pietate mea.

77

Rufe mihi frustra ac nequiquam credite amice
 (frustra? immo magno cum pretio atque malo),
 sicine subrepsti mi atque intestina perurens
 ei misero eripuisti omnia nostra bona?
 eripuisti, eheu nostrae crudele venenum 5
 vitae, eheu nostrae pestis amicitiae.

78

Gallus habet fratres, quorum est lepidissima coniunx
 alterius, lepidus filius alterius.
 Gallus homo est bellus: nam dulces iungit amores,
 cum puero ut bello bella puella cubet.
 Gallus homo est stultus nec se videt esse maritum, 5
 qui patruus patrum monstret adulterium.

78b

.

Sed nunc id doleo quod purae pura puellae
 savia comminxit spurca saliva tua.

verum id non impune feres: nam te omnia saecula 5
 noscent et qui sis fama loquetur anus.

79

Lesbius est pulcher: quid ni? quem Lesbia malit
 quam te cum tota gente, Catulle, tua.
 sed tamen hic pulcher vendat cum gente Catullum,
 si tria notorum savia reppererit.

80

Quid dicam, Gelli, quare rosea ista labella
 hiberna fiant candidiora nive,
 mane domo cum exis et cum te octava quiete
 e molli longo suscitatur hora die?

nescio quid certe est: an vere fama susurrat 5
 grandia te medii tenta vorare viri?

sic certe est: clamant Victoris rupta miselli
 ilia, et emulso labra notata sero.

81

Nemone in tanto potuit populo esse, Iuventi,
 bellus homo, quem tu diligere inciperes,
 praeterquam iste tuus moribunda ab sede Pisauri

hospes inaurata pallidior statua?
 qui tibi nunc cordi est, quem tu praeponere nobis 5
 audes et nescis quod facinus facias.

82

Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum
 aut aliud si quid carius est oculis,
 eripere ei noli, multo quod carius illi
 est oculis seu quid carius est oculis.

83

Lesbia mi praesente viro mala plurima dicit.
 haec illi fatuo maxima laetitia est.
 mule, nihil sentis. si nostri oblita taceret,
 sana esset: nunc quod gannit et obloquitur,
 non solum meminit, sed, quae multo acrior est res, 5
 irata est: hoc est, uritur et loquitur.

84

'Chommoda' dicebat, si quando 'commoda' vellet
 dicere, et 'insidias' Arrius 'hinsidias',
 et tum mirifice sperabat se esse locutum
 cum quantum poterat dixerat 'hinsidias'.
 credo, sic mater, sic liber avunculus eius, 5
 sic maternus avus dixerat atque avia.
 hoc misso in Syriam requierant omnibus aures:
 audibant eadem haec leniter et leviter,
 nec sibi postilla metuebant talia verba,

cum subito affertur nuntius horribilis 10
 Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
 iam non Ionios esse, sed 'Hionios'.

85

Odi et amo. quare id faciam fortasse requiris.
 nescio, sed fieri sentio et excrucior.

86

Quintia formosa est multis, mihi candida, longa,
 recta est. haec ego sic singula confiteor,
 totum illud 'formosa' nego: nam nulla venustas,
 nulla in tam magno est corpore mica salis.
 Lesbia formosa est, quae cum pulcherrima tota est, 5
 tum omnibus una omnis surripuit Veneres.

88*)

Quid facit is, Gelli, qui cum matre atque sorore
 prurit et abiectis pervigilat tunicis?
 quid facit is patrum qui non sinit esse maritum?
 ecquid scis quantum suscipiat sceleris?
 Suscipit, o Gelli, quantum non ultima Tethys 5
 nec genitor nympharum abluit Oceanus:
 nam nihil est quicquam sceleris quo prodeat ultra,
 non si demisso se ipse voret capite.

89

Gellius est tenuis: quid ni? cui tam bona mater
 tamque valens vivat tamque venusta soror
 tamque bonus patruus tamque omnia plena puellis
 cognatis, quare is desinat esse macer?
 qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est, 5
 quantumvis quare sit macer invenies.

90

Nascatur magus ex Gelli matrisque nefando
 coniugio et discat Persicum haruspicium:
 nam magus ex matre et gnato gignatur oportet,
 si vera est Persarum impia religio,
 gratus ut accepto veneretur carmine divos 5
 omentum in flamma pingue liquefaciens.

91

Non ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
 in misero hoc nostro, hoc perduto amore fore,
 quod te cognossem bene constantemve putarem
 aut posse a turpi mentem inhibere probro,
 sed neque quod matrem nec germanam esse videbam 5
 hanc tibi cuius me magnus edebat amor;
 et quamvis tecum multo coniungerer usu,
 non satis id causae credideram esse tibi.
 tu satis id duxti: tantum tibi gaudium in omni
 culpa est, in quacumque est aliquid sceleris. 10

92

Lesbia mi dicit semper male nec tacet umquam
 de me: Lesbia me dispeream nisi amat.

quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
 assidue, verum dispeream nisi amo.

93

Nil nimium studeo, Caesar, tibi velle placere,
 Nec scire utrum sis albus an ater homo.

94

'Mentula moechatur.' moechatur mentula certe:
 hoc est, quod dicunt, ipsa olera olla legit.

95

Zmyrna mei Cinnae nonam post denique messem
 quam coepta est nonamque edita post hiemem,
 milia cum interea quingenta Hortensius uno

.

Zmyrna cavas Satrachi penitus mittetur ad undas, 5
 Zmyrnam cana diu saecula pervoluent.

at Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
 et laxas scombris saepe dabunt tunicas.

parva mei mihi sint cordi monumenta sodalis:

at populus tumido gaudeat Antimacho. 10

96

Si quicquam mutis gratum acceptumve sepulcris

accidere a nostro, Calve, dolore potest,

quo desiderio veteres renovamus amores

atque olim missas flemus amicitias,

certe non tanto mors immatura dolori est 5
 Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

97

Non (ita me di ament) quicquam referre putavi,
 utrumne os an culum olfacerem Aemilio.
 nilo mundius hoc, nihiloque immundior ille,
 verum etiam culus mundior et melior:
 nam sine dentibus est. os dentes sesquipedales, 5
 gingivas vero ploxeni habet veteris,
 praeterea rictum qualem diffissus in aestu
 meientis mulae cunnus habere solet.
 hic futuit multas et se facit esse venustum,
 et non pistrino traditur atque asino? 10
 quem si qua attingit, non illam posse putemus
 aegroti culum lingere carnificis?

98

In te, si in quemquam, dici pote, putide Vecti,
 id quod verbosis dicitur et fatuis:
 ista cum lingua, si usus veniat tibi, possis
 culos et crepidas lingere carpatinas.
 si nos omnino vis omnes perdere, Vecti, 5
 hiscas: omnino quod cupis efficies.

99

Surripui tibi, dum ludis, mellite Iuventi,
saviolum dulci dulcius ambrosia.

verum id non impune tuli: namque amplius horam
suffixum in summa me memini esse cruce,

dum tibi me purgo nec possum fletibus ullis 5
tantillum vestrae demere saevitiae.

nam simul id factum est, multis diluta labella
guttis abstersisti omnibus articulis,

ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
tamquam commictae spurca saliva lupae. 10

praeterea infesto miserum me tradere Amori
non cessasti omnique excruciare modo,
ut mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
saviolum tristi tristius elleboro.

quam quoniam poenam misero proponis amori, 15
numquam iam posthac basia surripiam.

100

Caelius Aufilenum et Quintius Aufilenam
flos Veronensum depereunt iuvenum,
hic fratrem, ille sororem. hoc est quod dicitur illud
fraternum vere dulce sodalicium.

cui faveam potius? Caeli, tibi: nam tua nobis 5
per facta exhibita est unica amicitia,

cum vesana meas torreret flamma medullas.

sis felix, Caeli, sis in amore potens.

101

Multas per gentes et multa per aequora vectus

advenio has miseras, frater, ad inferias,

ut te postremo donarem munere mortis

et mutam nequiquam alloquerer cinerem,

quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum, 5

heu miser indigne frater adempte mihi.

nunc tamen interea haec, prisco quae more parentum

tradita sunt tristi munere ad inferias,

accipe fraterno multum manantia fletu

atque in perpetuum, frater, ave atque vale. 10

102

Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,

cuius sit penitus nota fides animi,

meque esse invenies illorum iure sacratum,

Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

103

Aut sodes mihi redde decem sestertia, Silo,

deinde esto quamvis saevus et indomitus:

Aut, si te nummi delectant, desine quaeso

leno esse atque idem saevus et indomitus.

104

Credis me potuisse meae maledicere vitae,
 ambobus mihi quae carior est oculis?
 non potui, nec, si possem, tam perditae amarem:
 sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

105

Mentula conatur Pipleium scandere montem:
 Musae furcillis praecipitem eiciunt.

106

Cum puero bello praeconem qui videt esse,
 quid credat, nisi se vendere discupere?

107

Si cui quid cupido optantique obtigit unquam
 insperanti, hoc est gratum animo proprie.
 quare hoc est gratum nobis quoque, carius auro,
 quod te restituis, Lesbia, mi cupido:
 restituis cupido atque insperanti, ipsa refers te
 nobis. o lucem candidiore nota!
 quis me uno vivit felicior, aut magis hac rem
 optandam in vita dicere quis poterit?

108

Si, Comini, populi arbitrio tua cana senectus
 spurcata impuris moribus intereat,
 non equidem dubito, quin primum inimica bonorum
 lingua exsecta avido sit data vulturio,
 effossos oculos voret atro gutture corvus,
 intestina canes, cetera membra lupi.

109

Lucundum, mea vita, mihi proponis amorem
 hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
 di magni, facite ut vere promittere possit
 atque id sincere dicat et ex animo,
 ut liceat nobis tota perducere vita
 aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

5

110

Aufilena, bonae semper laudantur amicae:
 accipiunt pretium quae facere instituunt.
 tu quod promisti mihi, quod mentita, inimica es;
 quod nec das et fers saepe, facis facinus.
 aut facere ingenuae est, aut non promisse pudicae,
 Aufilena, fuit: sed data corripere
 fraudando est facinus plus quam meretricis avarae,
 quae sese toto corpore prostituit.

5

111

Aufilena, viro contentam vivere solo
 nuptarum laus est laudibus ex nimiis:
 sed cuivis quamvis potius succumbere par est,
 quam matrem fratres ex patruo parere.

112

Multus homo es, Naso, neque tecum multus homo est qui
 descendit: Naso, multus es et pathicus.

113

Consule Pompeio primum duo, Cinna, solebant
 Maeciliam: facto consule nunc iterum
 manserunt duo, sed creverunt milia in unum
 singula. fecundum semen adulterio.

114

Firmano saltu non falso Mentula dives
 fertur, qui tot res in se habet egregias,
 aucupium, omne genus piscis, prata, arva, ferasque.
 nequiquam: fructus sumptibus exsuperat.
 quare concedo sit dives, dum omnia desint; 5
 saltum laudemus, dum modo ipse egeat.

115

Mentula habet instar triginta iugera prati,
 quadraginta arvi: cetera sunt maria.
 cur non divitiis Croesum superare potis sit,
 uno qui in saltu tot bona possideat,
 prata, arva, ingentis silvas saltusque paludesque 5
 usque ad Hyperboreos et mare ad Oceanum?
 omnia magna haec sunt, tamen ipse est maximus ultro
 non homo, sed vero mentula magna minax.

116

Saepe tibi studioso animo venante requirens
 carmina uti possem mittere Battiadae,
 qui te lenirem nobis, neu conarere
 tela infesta meum mittere in usque caput.

hunc video mihi nunc frustra sumptum esse laborem, 5

Gelli, nec nostras hic valuisse preces.

contra nos tela ista tua evitamus amictu:

at fixus nostris tu dabis supplicium.

Exitus

DER VERSCHWENDEK

Montula gilt für reich im Besitz der Finken bei Trümpen
 Da so viele Küchlein bestanden Lunge der Welt
 Vogelfang Fische von Karpfen und
 Nun was fällt's? Der Fittig deckt die Vesper
 Und ich den Reichtum zu doch fand er nicht an allem
 Ist der Besitz auch schon, bleibt der Besitzer in Not.

MONTULAS REICHTUM

Montula hat in seinem Besitz an die dreißig Foch Wissen
 Acker und Viege; der Rest ist ein gewaltiger Meeres
 Soll er an Reichtum nicht auch weit über seinen erheben
 Wenn sein müßer Tag bleibt so unbeschäftigt
 Montula, Weisheitsstand, Fochwälder sind Wissen und
 Die zum nördlichsten Volk, bis zum Oceanus hin
 Alles ist ihm zu groß, doch er selbst von allem der größte
 Nicht eines Abends nicht ändern für dieses Glück

UNVERBODEN ICH

Um das hab ich dich Ely, gewiß dich bescheiden in Anfall
 Und von Kallistus die besten Gedichte zu lesen
 Das ich müder dich spazieren und die Nacht weiter mich
 Immer noch meinen Fittig deckt auf leuchtenden Fittig

